

Az Szja törvény 2014. évre érvényes, élet-, baleset- és betegségbiztosításokra vonatkozó rendelkezéseit tartalmazó tájékoztatás

A 2014-től érvényes Szja tv. a nyugdíjbiztosításokra új kedvezményt vezetett be, továbbá módosította, ill. pontosította a személybiztosításra vonatkozó egyéb szabályokat.

Nyugdíjbiztosítások:

- a magánszemély szerződő az adójából a nyugdíjbiztosításokra befizetett díj 20%-át, de évente legfeljebb 130 000 Ft jóváírathat a szerződésén.

Kamatadó:

Az életbiztosítási kedvezmény szempontjából pontosításra kerültek a szabályok

- egyszeri díjas szerződések esetében már a szerződéskötéstől számított 3 év elteltével feleződik a kamatadó, az 5. év elteltével pedig teljesen megtakarítható
- folyamatos díjas szerződések esetében a szerződéskötéstől számított 6 év elteltével feleződik a kamatadó, a 10. év elteltével pedig teljesen megtakarítható

A személybiztosításokra vonatkozó fontosabb változások

I. Magánszemély által kötött biztosítások

1. Adómentes szolgáltatások
2. Egyéb kifizetések, kamatjövedelem
3. Kamatadó-kedvezmények
4. Nyugdíjbiztosítások kedvezménye

II. Munkáltató (kifizető) által kötött biztosítások

1. A biztosítási díj elszámolhatósága
2. A biztosítási díj és a kifizetések adózása a biztosítások típusa szerint
 - A) Kockázati biztosítások
 - B) Adóköteles díjú életbiztosítások
 - C) Élethosszig szóló, visszavásárlási értékkel rendelkező életbiztosítások

I. MAGÁNSZEMÉLY ÁLTAL KÖTÖTT BIZTOSÍTÁSOK

A magánszemélyek adózott jövedelmükből fizetik a személybiztosítások díját. Amennyiben a biztosító a szerződés alapján kifizetést teljesít, az lehet adómentes vagy adóköteles is.

1) Adómentes szolgáltatások:

A személybiztosítási szerződésekre kifizetett **nyugdíjbiztosítási, haláleseti, baleseti, betegségbiztosítási** szolgáltatások **adómentesek**¹.

2) Egyéb kifizetések, kamatjövedelem

A megtakarítási jellegű életbiztosításokra történő egyéb kifizetésekor, az bármilyen egyéb jogcímen (pl. lejárat, visszavásárlás, részleges visszavásárlás) történik, kamatjövedelem keletkezhet, mely után **kamatadó** fizetési kötelezettség léphet fel.

2013. augusztus 1-jétől az életbiztosításokból származó **kamatjövedelem után** a kamatadó mellett **6%-os mértékű egészségügyi hozzájárulást (Eho-t) is kell fizetni.**² A törvénymódosítás a már megkötött szerződéseket is érinti, de csak a 2013. július 31-ét követően keletkező kamatjövedelmekre vonatkozóan. (Ennek mértékét az időszak arányosítása alapján lehet megállapítani.)

Kamatjövedelem a magánszemély bevételeinek az a része, amely meghaladja a magánszemély által fizetett díj összegét (nyugdíjbiztosításnál a díj mellett figyelembe vehető a szerződésen a nyugdíjbiztosítási nyilatkozat alapján jóváírt összeg is). A 2013-tól befizetett díjak között a **kockázati díjakat már nem lehet figyelembe venni.**³ A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a kamatjövedelem számításánál a folyamatos díjas szerződésre **2013-tól befizetett díjból** levonjuk a kiegészítő biztosítások díját, az alpbiztosítás díjának pedig csak 90%-át vesszük figyelembe. Egyszeri díjas szerződéseinknél a befizetett díj 99%-a kerül figyelembe vételre.⁴

A rendkívüli befizetések a kamatadó szempontjából önálló szerződésnek tekintendők.⁵

Ha a szerződés nem szűnik meg a kifizetéssel (pl. részleges visszavásárlás esetén), a díjakat arányosítva kell figyelembe venni.⁶

A kamatjövedelem után az adó mértéke – az általános adómértékkel megegyezően – **16%.**⁷ A kamatjövedelem után az adót és az Eho-t a biztosítónak kell megállapítani, levonni, befizetni, bevallani.⁸ Ügyfeleinknek tehát a bevallásával kapcsolatos teendőjük nincs.⁹

¹ Szja tv. 1. sz. melléklet 6.6.

² Eho tv. 3/A § (1) a) (1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról)

³ Szja tv. 65.§ (1) d

⁴ Szja tv. 65.§ (6a)

⁵ Szja tv. 65.§ (3a) a)

⁶ Szja tv. 65.§ (6a)

⁷ Szja tv. 8.§ (1)

⁸ Szja tv. 65.§ (2)

⁹ Szja tv. 11.§ (3) e) és Eho tv. 11.§ (8b)

3) Kamatadó-kedvemények

a) A **2006. szeptember 1-je előtt kötött biztosításoknál** továbbra is **0%** a kamatadó a folyamatos és egyszeri díjából és a 2010. december végéig teljesített rendkívüli (eseti) befizetésekből származó kifizetésekre¹⁰. Az ezen szerződésekből származó kamatjövedelem után az **Eho-t sem** kell megfizetni.¹¹

b) Kamatadót a **2006. szeptember 1-jétől kötött** biztosításokból és a **2006. szeptember 1-je előtt kötött biztosításokra 2010. december 31-ét követően teljesített eseti** (a kamatadó szempontjából új szerződésnek számító) befizetésekből származó kamatjövedelem után kell megfizetni. Ugyanakkor – a törvényben szabályozott feltételek teljesülése esetén – a kamatjövedelem 50, illetve 100%-kal csökkenthető, így a ténylegesen megfizetendő kamatadó a 16%-os mérték felére csökkenthető vagy akár meg is takarítható.

A ténylegesen fizetendő kamatadó mértékét az határozza meg, hogy a díj befizetése és a biztosítói teljesítés között mennyi idő telt el. A szabályozás kedvező változása következtében már nem egész naptári évek elteltével járnak a kedvezmények, hanem a **szerződés létrejöttétől** számítható időtartamok után:

- az **egyszeri díjas** biztosítások kifizetéseire már a szerződés létrejöttét követő **5 év** eltelte után nem kell kamatadót fizetni, a **folyamatos díjas** szerződéseknél pedig szerződés létrejöttét követő **10 év** elteltével nem kell kamatadót fizetni.
- feleződik a kamatadó az **egyszeri díjas** biztosítások kifizetéseire a szerződés létrejöttét követő **3 év** eltelte után, a **folyamatos díjas** szerződéseknél pedig szerződés létrejöttét követő **6 év** eltelte után.¹²
- A **rendkívüli (eseti) befizetéseket** társaságunk teljesen elkülönítetten tartja nyilván, így ezek a kamatadó kedvezmény megítélésénél **önálló, egyszeri díjas szerződésnek számítanak**.¹³

A kamatjövedelemre vonatkozó kedvezmények azt jelentik, hogy a szerződések megfelelő ideig történő megtartásával nem csak a kamatadó, hanem az Eho is csökkenthető, illetve megtakarítható.

A kamatkedvezmény megállapításánál nincs jelentősége annak, hogy a szerződés megszűnik-e vagy sem, de amennyiben a szerződés nem szűnik meg, a kamatjövedelem megállapításánál csak a díjtartalék csökkenésével arányos díjrészt lehet figyelembe venni.

Nem jár kamatadó-kedvezmény a szerződésre, ha a törvényben meghatározott mértéknél nagyobb díjemelés történik. A törvényben erre vonatkozó szabályokat pontosították.¹⁴

„a rendszeres díjak (díjelőírások) előző biztosítási évhez viszonyított növekedésének (ideérve az indexálást is) mértéke meghaladja a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, a díjnövekedés évét megelőző második évre vonatkozó éves fogyasztói árindex 30 százalékponttal növelt értékét, azzal, hogy a rendszeres díjak növekedése mértékének meghatározásakor a kockázati biztosítás díját figyelmen kívül kell hagyni...”

¹⁰ Szja tv. 84/G § (3) b)

¹¹ Eho tv. 3.§ (5) c)

¹² Szja tv. 65.§ (3) a) ac) és ad)

¹³ Szja tv. 65.§ (3a) a)

¹⁴ Szja tv. 65.§ (3a) b)

4) Nyugdíjbiztosítások kedvezménye

Új lehetőség 2014. januárjától, hogy a magánszemély szerződő által **nyugdíjbiztosításra fizetett díj 20%-a, de évente legfeljebb 130 ezer forint** a szerződő adóbevallásakor tett nyilatkozata és rendelkezése alapján (adójából) a szerződésen jóváírásra kerülhet¹⁵.

Adójóváírásra csak a 2014. január 1-jét követően megkötött, az Szja tv. szerinti feltételeknek megfelelő nyugdíjbiztosítások jogosítanak.¹⁶ A szerződést a biztosított nyugdíjkorhatárához igazodóan kell megkötni. A nyugdíjbiztosításban szereplő biztosítási események, az arra kifizethető szolgáltatások a biztosított nyugdíjszolgáltatásra való jogosulttá válásához, egészségi állapotának 40%-os mértéket elérő csökkenéséhez, illetve halálához kötődnek. A törvényi feltételeknek új, „**Jövőkulcs**” nevű nyugdíjbiztosításunk eleget tesz.

A nyugdíjbiztosítási szerződés módosítása vagy egyes maradékjogok – így a (részleges) visszavásárlás – alkalmazása olyan következménnyel járhat, hogy a biztosítás már nem minősül adójóváírásra jogosító nyugdíjbiztosításnak, és a már kiutalt adójóváírás visszafizetési kötelezettsége is felmerülhet. Ez esetben a biztosító a kifizetésből – a hatályos jogszabályok alapján – közvetlenül az adóhatóság részére utalja a korábbi adójóváírások 20%-kal növelt összegét. Amennyiben a kifizetés nem fedezi az adóhatóság részére utalandó összeget, a biztosító a szerződő által teljesítendő további kötelezettségről a szerződő részére igazolást ad.¹⁷

II. MUNKÁLTATÓ (KIFIZETŐ) ÁLTAL KÖTÖTT BIZTOSÍTÁSOK

II.1. A BIZTOSÍTÁSI DÍJ ELSZÁMOLHATÓSÁGA

Az elszámolás szabályait alapvetően az határozza meg, **ki a szerződés kedvezményezettje**, de a biztosítás típusának is jelentősége lehet.

a) A szerződő a kedvezményezett

Ha a szerződő (munkáltató) a biztosítói kifizetések kedvezményezettje, a biztosítási díj megfizetése nem minősül „végleges vagyonszétválásnak”, ezért a biztosítási díj nem számolható el költségként!

Az ilyen biztosítás díjának megfizetésével a biztosított nem szerez jövedelmet, ezért adófizetési kötelezettség sem lép fel.¹⁸ Amennyiben a szerződésben változás következik be, a módosításig befizetett díj (is) adókötelessé válik.

*„Ha a biztosítási szerződés... utóbb olyan módon módosul, hogy a biztosító teljesítésére a biztosított vagy más magánszemély (nem a díjat fizető személy) válik jogosulttá (... ideértve azt az esetet is, ha a **biztosított a szerződő helyébe lép**), a biztosítás szerződésmódosítás időpontjáig megfizetett díja a szerződés módosításának időpontjában ... egy összegben minősül adóköteles biztosítási díjnak a biztosított magánszemélynél...”¹⁹*

b) Nem a szerződő a kedvezményezett

A biztosítás díja a társasági adó alanyaként szereplő szerződő által **költségként elszámolható, ha „a biztosított az adózóval munkaviszonyban vagy önkéntes jogviszonyban álló magánszemély, az adózó vezető tisztségviselője, tevékenységében személyesen közreműködő tagja vagy az**

¹⁵ Szja tv. 44/ C § (1)–(5) és 44/D §

¹⁶ Szja tv. 3.§ 93. pont)

¹⁷ Szja tv. 44/ C § (6)

¹⁸ Szja tv. 7.§ (1a)

¹⁹Szja tv. 9.§ (3a)

adózónál jogszabályban meghatározott tanuló szerződés alapján gyakorlati képzésben résztvevő szakképző iskolai tanuló.”²⁰

Egyéni vállalkozók esetében a bevétel, illetve az ehhez szükséges feltételek biztosítása érdekében kifizetett kockázati biztosítás díja számolható el költségként.²¹ **2013-tól az elszámolható kockázati biztosítások körébe már a betegségbiztosítás is beletartozik!**²² Továbbra is elszámolható költségként az alkalmazottra kötött biztosítások díja.²³ Ha a biztosítási díjat költségként elszámolták, a kapott biztosítási szolgáltatás értékét a bevételek között kell elszámolni.²⁴

II.2. A DÍJ ÉS A KIFIZETÉSEK ADÓZÁSA A BIZTOSÍTÁSOK TÍPUSA SZERINT

A munkáltató (kifizető) által magánszemély javára kötött biztosítások esetén a díj és a kifizetések adókötelezettségét a biztosítás típusa határozza meg. Az adózási szabályok szempontjából – a személybiztosításokon belül – 3 termékcsoporthatározható meg:

- A) Kockázati biztosítások
- B) Adóköteles díjú biztosítások
- C) Élethosszig szóló, visszavásárlási értékkel rendelkező életbiztosítások

A) KOCKÁZATI BIZTOSÍTÁSOK

A törvény szerint „**kockázati biztosítás**: az olyan személybiztosítás, amely esetében biztosítási esemény nélkül vagyoni érték kivonására nincs lehetőség (így különösen **nincs lejáratí szolgáltatása és visszavásárlási értéke**), azzal, hogy kockázati biztosításnak minősül a kockázati biztosítási elemeket is magában foglaló biztosítások esetében az igazoltan **elkülönített kockázati biztosítási rész is...**”²⁵

A kockázati biztosítások 2014. januárjától szigorodó meghatározásának is megfelelnek klasszikus haláleseti biztosításaink, baleset- és betegségbiztosításaink, a kockázati kiegészítő biztosítások továbbá a csoportos személybiztosításaink.

a) Díjfizetés

A kockázati biztosításra fizetett **díj adómentes maradt, de csak a minimálbér (101 500 Ft) 30%-áig**, ami 2014-ben havi 30 450 Ft adómentesen fizethető díjat jelent. Az elszámolhatóságra vonatkozó szabály pontosításra került:

*Adómentes "a kockázati biztosítás más személy által – az ugyanazon díjat fizető személy által ugyanazon biztosítottra tekintettel **egy hónapra vonatkozóan** a minimálbér 30 százalékát meg nem haladóan – fizetett díja (azonos szolgáltatási tartalommal rendelkező csoportos biztosítás esetében a fizetett díj egy biztosítottra jutó része,)...”*²⁶

²⁰Tao. tv. 3. sz. melléklet B) 8. pont (Tao: 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról)

²¹Szja tv. 11. sz. melléklet I. 9.

²²Szja tv. 3.§ 90., 91.

²³Szja tv. 11. sz. melléklet I. 5

²⁴Szja tv. 10. sz. melléklet I.10.

²⁵Szja tv. 3.§ 91. pont

²⁶Szja tv. 1. sz. melléklet 6.3. pont

b) Szolgáltatások

Adómentes szolgáltatások:

A kockázati biztosítások szolgáltatásai általában adómentesek²⁷, kivéve a jövedelempótló szolgáltatásokat, melyekre – 2014-től pontosított – felső határt szab a törvény:

„A baleset- és betegségbiztosítás alapján járó jövedelmet pótló szolgáltatás összegéből (ideértve a szerződéses feltételek szerint az eltelt napok száma alapján járó napi térítésként vagy az eltelt napok száma alapján meghatározott biztosítási összeget is) a jövedelemkiesés időszakára napi 15 ezer forintot meg nem haladó rész, azzal, hogy az összeghatárt biztosítási szerződésenként (a hozzá tartozó kiegészítő biztosításokkal együtt) kell vizsgálni;”

Adóköteles szolgáltatások:

Az adómentes (vagy részben adómentes) díjú baleset- és betegségbiztosításra a fenti összeget meghaladóan kifizetett **jövedelempótló szolgáltatás adóköteles**, méghozzá olyan jogcímen, amilyen jövedelmet a szolgáltatás pótol. Ha ez nem állapítható meg, a kifizetés **egyéb jövedelemként** adózik.

„a biztosító adóköteles szolgáltatása utáni adókötelezettséget az elmaradt jövedelemre irányadó rendelkezések szerint kell meghatározni”²⁸

B) ADÓKÖTELES DÍJÚ ÉLETBIZTOSÍTÁSOK

a) Díjfizetés

A magánszemély biztosítottra kötött biztosítási szerződés alapján más személy által fizetett **biztosítási díj** – az A) fejezetben említett adómentes kockázati díjak kivételével – adóköteles.²⁹

Korábban ebbe a körbe a **határozott tartamú, megtakarítási jellegű életbiztosítások** tartoztak (pl. Bónusz Pro, Multi Invest Plusz).

2013-tól adóköteles a korábbiakon túl

- a kockázati biztosítások előírt mértéket meghaladó díja,
- az élethosszig szóló biztosításokra fizetett rendkívüli (eseti) és az egyszeri díjak.

2013-tól megváltozott módon kell a díj után adózni: eddig a szerződő munkáltató 27%-os szociális hozzájárulási adót, a biztosított munkavállaló pedig 18,5%-os egyéni járulékot és Szja-t fizetett.

2013-tól a biztosítási díj bekerült a béren kívüli juttatásnak nem minősülő, ún. **„egyes meghatározott juttatások”**³⁰ közé, melyek után **az adó**³¹ **és az Eho**³² (egészségügyi hozzájárulás) **a kifizetőt terheli!**

Az adó alapja a juttatás 1,19-szerese. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a biztosítási díj 1,19-szerese³³ után meg kell fizetni a 16%-os Szja-t és a 27%-os Eho-t, így a kifizetőnek a díj 151,17%-ába kerül a biztosítás (de a biztosított dolgozó a díj után már nem adózik és nem fizet járulékot).

²⁷ Szja tv. 1. sz. melléklet 6.6. és 6.7. pontok

²⁸ Szja tv. 1. sz. melléklet 6.6. b)

²⁹ Szja tv. 3.§ 89.

³⁰ Szja tv. 70.§ (1) c)

³¹ Szja tv. 69.§ (1)

³² Eho tv. 3.§ (1) ba)

³³ Szja tv. 69.§ (2)

A más kifizető (nem a munkáltató) által fizetett adóköteles biztosítási díj adókötelezettségének jogcímét a kifizető és a magánszemély közötti jogviszony, valamint a szerzés körülményeit figyelembe véve kell meghatározni.

b) A biztosító kifizetései

A megtakarítási jellegű, adóköteles díjú biztosításokra történő kifizetéseket lehetnek adómentesek vagy adókötelesek, aszerint, hogy milyen jogcímen történik a kifizetés.

Adómentes szolgáltatások³⁴

Adómentesek a **kockázati** biztosításoknál említett (haláleseti, baleseti, betegségi) szolgáltatások. Ugyancsak adómentesek a – törvény szerinti feltételeknek megfelelő – nyugdíjbiztosításokra kifizetett nyugdíjszolgáltatások és egészségkárosodási szolgáltatások is.

Kamatjövedelmet eredményező kifizetések

A **megtakarításból származó** kamatjövedelem után kamatadót és Eho-t kell fizetni. A kamatjövedelem megállapításakor a befizetett díjak között **nem csak az esetlegesen a magánszemély által befizetett díjat lehet figyelembe venni, hanem a munkáltató által fizetett adóköteles (adózott) biztosítási díj összegét is.** A 2013-tól befizetett kockázati díjakat munkáltatói szerződés esetén is figyelmen kívül kell hagyni.³⁵

C) ÉLETHOSSZIG SZÓLÓ, VISSZAVÁSÁRLÁSI ÉRTÉKKEL RENDELKEZŐ ÉLETBIZTOSÍTÁSOK

a) Díjfizetés

Ezen termékekre (pl. élethosszig szóló tartamra kötött Life Planet) 2013-tól speciális szabályozás vonatkozik. Míg korábban ezek biztosítások díja adómentes volt és adózni csak magánszemély által történő esetleges visszavásárláskor kellett, az új szabályok szerint már csak a **rendszeres díj maradt adómentes, az eseti díjak adókötelessé váltak.** A meghatározás 2014-től pontosításra került:

Adómentes: „a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítás - szerződőként vagy a biztosítóhoz bejelentett díjfizetőként más személy által fizetett – rendszeres díja (díjelőírása) azzal, hogy rendszeres díjnak minősül az a díj, amelyet a biztosítási szerződés alapján legalább évente egy alkalommal kell fizetni, és amelynek összege az adott biztosítási évben nem haladja meg az előző biztosítási évben fizetett díjak (díjelőírások) együttes összegének a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, a díjnövekedés évét megelőző második évre vonatkozó éves fogyasztói áremelkedés 30 százalékponttal növelt értékét.”³⁶

Ezen biztosítások díját a **kifizetőnek** (azaz a díjat fizető munkáltatónak) **jelentenie** kell.

*„A kifizető az adózás rendjéről szóló törvény 31. § (2) bekezdése szerinti rendben, magánszemélyenkénti elkülönítésben **adatot szolgáltat az állami adóhatóság részére a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítás díjaként adómentesen fizetett összegről, a biztosító nevééről és székhelyéről.**”³⁷*

b) Kifizetések adózása

³⁴ Szja tv. 1. sz. melléklet 6.6.

³⁵ Szja tv. 65. § (1) d)

³⁶ Szja tv. 1. sz. melléklet 6.9. pont

³⁷ Szja tv. 1. sz. melléklet 9.6. pont

Amennyiben az adómentes díjú szerződésekből (nem adómentes kifizetésként, azaz pl. haláleseti szolgáltatásként) magánszemély jut kifizetéshez, továbbra **is egyéb jövedelemként kell az összeg után adózni.**³⁸ Változás 2013-tól, hogy a 27%-os Eho-t már nem a biztosító vonja le, hanem azt a magánszemélynek kell megfizetnie.³⁹ Az Eho mértéke a szerződéskötéstől, de legkorábban 2013. január 1-jétől számított 10 év elteltével már csak 14%.⁴⁰ A szabályozást 2014-től pontosították:

„Ha a biztosítás más személy által fizetett díja ... részben vagy egészben adómentes volt, akkor – függetlenül a biztosítási szerződés esetleges módosításától – a biztosító teljesítéséből ...a kifizetőnek nem minősülő magánszemély által fizetett biztosítási díj, valamint az adóköteles biztosítási díj együttes összegét meghaladó rész egyéb jövedelemnek minősül.”⁴¹

A 2013. január 1-jétől befizetett díjakra vonatkozó szabályok:

„Ha a biztosító 2012. december 31-ét követően olyan teljes életre szóló kockázati élet- és balesetbiztosításra teljesít kifizetést, amelynek volt adómentes díja, úgy a 2012. december 31-éig megfizetett díjra és az ahhoz kapcsolódó biztosítói teljesítésre e törvény 2012. december 31-én hatályos rendelkezéseit lehet alkalmazni, ha az a magánszemély számára kedvezőbb.”⁴²

Budapest, 2014. február

³⁸ Szja. tv. 28.§ (2)

³⁹ Eho tv. 11.§ e)

⁴⁰ Eho tv. 3.§ (7)

⁴¹ Szja tv. 28.§ (2)

⁴² Szja tv. 84/W § (3)